

Putování po stopách *ONDRÁŠE*

Horné Považie Žilinského kraja
Frýdecko-Místecko Moravskoslezského kraje

Hora Gírová

- Gírová - (839 m n. m.) nedaleko Jablunkova, jejíž název je zřejmě odvozen od křestního jména Jura, které se po moravsku psalo Gira. Prý se tu po Ondrášově smrti skrýval Juráš - a odtud název hory. Na Gírovou vede několik turisticky značených tras. Zelená značka vás na něj vyvede z Jablunkova (8 km), červená z Bukovce a Mostů (6 km), žlutá z Hřčavy (6 km) a cyklotrasa číslo 561 (7 km). Gírová je také jedním z míst, kde by měl být zakopán Ondrášův poklad.

Lysá hora

- Lysá hora - se k Ondrášovskému kultu váže snad nejvíce. Přece jen byl nazýván pánem Lysé hory. Od nádraží ve Frýdlantě nad Ostravicí vede na Lysou (1323 m n. m.) modrá turistická značka. Trasa (11 km) je poměrně náročná - jde přeci o výstup na nejvyšší horu Moravskoslezských Beskyd. Podle staré legendy vznikla na Lysé hoře zbojnická družina legendárního rebela Ondráše. Jiná pověst zase říká, že v Lysé hoře jsou schováni slezští rytíři, kteří vyjedou z útroby hory na pomoc, když bude zemi nejhůře.

Ondrášovy díry

- Na úpatí Lysé hory se nacházejí Ondrášovy díry - jeskyně, kde se podle pověsti slavný zbojník se svojí družinou a naloupenými poklady ukrýval. Opět tedy jeden z možných úkrytů nedozírného bohatství, které se povedlo Ondrášově zbojnické družině nashromáždit. Na obrázku vidíme takzvanou Ondrášovu skálu, na které podle pověsti převzal vedení zbojnické skupiny.

Seznam bibliografických odkazů

TICHÁNEK, Jiří. *Ondráš: po stopách legendárního zbojníka*. Ostrava: Šmíra-Print, 2009. 274 s. ISBN 978-80-904185-7-8.

SIVEK, Alois. *Ondráš z Janovic*. Ostrava: Krajské nakladatelství, 1958. 236 s.

VLK, Vilém. *Legendární Ondráš*. Frýdek-Místek: Bezručův kraj, 1994. 36 s.

CICHÁ, Irena. *Beskydské gruně nad Olzou a Wislou = Beskidzkie gronie nad Olza i Wisla*. Český Těšín: Regio, 2007. 249 s. ISBN 978-80-254-0261-0.

Vydala Krajská knižnica v Žiline v spolupráci s Městskou knihovnou Frýdek-Místek, 2014.

Publikácia vydaná v rámci projektu Potulky - touľky po stopách osobností a zaujímavostí našich regiónov, kód projektu SK/FMP/15/024.

Tento mikroprojekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Fondu mikroprojektov spravovaného Trenčianskym samosprávnym krajom. „SPOLOČNE BEZ HRANÍC“

ONDRÁŠ

lidový hrdina, zbojník

* 13.11.1680 Janovice

† 1.4.1715 Sviadnov

Také Severní Morava má svého Jánošíka, legendárního hrdinu, který bohatým bral a chudým dával. Je jím Ondráš z Janovic, pán Lysé hory. Narodil se 13. listopadu 1680 v Janovicích, malé vesnici, která leží nedaleko Frýdku-Místku. Ondráš, vlastním jménem Ondřej Fuciman, prvorozený syn janovického fojta, vyrůstal jako budoucí dědic poměrně bohatého fojství. I proto je s podivem, že se mladík dal na zbojnickou dráhu. Již se nelze dopátrat, jaké byly jeho pohnutky, ale kolem roku 1709 začal se svou zbojnickou činností. Jeho družina čítala kolem třicítky mužů, kteří podle legend bránili počestný pobeskydský lid. Šest let Ondrášovi zbojníci přepadali počestné v oblasti Pobeskydí a za tu dobu získali velké množství cenností. Podle pověstí jsou některé z nich stále schovány v horách. Hned několik míst se označuje jako možná skrýš pokladů a to nejen v české části Beskyd, ale i v polské. Bohatství se může skrývat v Březové, Čertově mlýně, na Doubravě, na Istebné, v pralese Mionši nebo v Karvině vedle zámku.

Nakonec i Ondráše dostihla smrt. Na jeho dopadení byla vypsána velká odměna. Někteří zbojníci z Ondrášovy tlupy se rozhodli vrátit k pokojnému životu. Zlákaly je vysoká odměna a slib beztrápnosti. 29. února 1715, uprostřed zábavy ve sviadnovské hospodě, umírá Ondráš rukou Juráše. Jeho ostatky byly, podle pověsti, rozvěšeny po celém Frýdku pro výstrahu ostatním. To, co z nich zbylo je prý zakopáno někde u kostela sv. Jošta.

Ondráš v literatuře

Lidová tvořivost zpracovala Ondrášovy skutky pravděpodobně poněkud odlišně od skutečnosti. V příbězích vystupuje jako téměř neporazitelný, nadpřirozený hrdina, kterému neunikne žádné přikori páchané na nevinných. Vypráví se, že čarodějnice Divá Hana mu na hoře Ondřejniku dala zvláštní schopnosti a mezi nimi i kouzelný obušek. Jenom tímto obuškem mohl být Ondráš zabit. Ve Slezsku a na Valašsku se o něm vyprávělo mnoho pověstí a váží se k němu též lidové písně a lásky mužský tanec „Ondrášův skok“.

Inspiroval také mnohé české a polské spisovatele a básníky (např. Petra Bezruče), malíře (např. Albina Poláška) a hudební skladatele (např. Ilju Hurnika k baletu Ondráš, 1950).

Po stopách Ondrášovy legendy

Janovice

- Janovice - rodná dědina zbojníka Ondráše, leží 6 km jihovýchodně od města Frýdek-Místek a 5 km severovýchodně od Frýdlantu nad Ostravicí. Na zbojnickově rodném domě můžeme nalézt pamětní desku. Dodnes se tam na Ondrášovu počest pořádají Ondrášovské slavnosti.

Sviadnov

- Sviadnov - vesnice, kde Ondráš zahynul rukou svého kamaráda zbojníka. Hostinec, ve kterém se tato tragédie udála, je stále na svém místě. Dnes je z něj restaurace proslulá po okolí vybranou gastronomií.

